

TAMÁS ISTVÁN

Ó, UNDOK OLVASÓ

aki most a költőt várod,
hogy kilépjen a verslégiók élére
és elmasírozzon előtted ezer grimasszal
a nagyszívű kapitány,
látod milyen sokféle vagyok én?
Egyszerre sírok és nevetek,
mert szivárvány is lakik bennem,
elível egész a szerelemig,
amit te csapzott lelki bajszod mögül
fölényesen kikacagsz.
Ó, istenem! – búgysz a gerlice mézes jóságával
és gondolatban
megcirógatod a fejem,
amely esztelen reményektől lázas
és nem tud vizet fakasztani a sziklából;
a hangomat elfogják útközben
ezer szűrők, csapdák
és álnok fináncok
s talán még a lelked ablaka alá se ér el,
amelyet vastag páncél véd ellenem,
mint a wertheim-szekrényeket.
Most vívni kéne veled hősi pózzal és

[szembeállni

meztelenül,
életre-halálra,
de a hősködés nem áll jól nekem,
mit bánom én,
hogy ki örököl utánam,

sirat vagy szidalmaz,
rút pogányt,
ma még házakat látok,
mosolyt, fákat, kék eget,
és világítótornyom maga az élet,
amely, tudom,
engem is elveszít majd csúful,
ha rám un,
de most még a kezem fogja
s hintázom kövér ujjain, mint a gyermek,
lármázok, fontoskodok
és kivégzem nyájasan, aki az utamba áll.
Ó, ki adja kezembe a kést,
hogyan felvágjam a jóember hasát?
dögölgjön, aki alamizsnát kínál,
jó szót, vigaszt és oltani merészel:
én tudom,
hogyan nem tudok megjavulni,
én tudom,
hogyan nem tudok megszépülni
szepi hitemből nem nőhet több ibolya
és illatos fű,
szomorúságomban vitriol ég
és muzsika vagyok,
síki, dobpergés, átok,
tégla, amely a fejedre hull,
egész világ felelőtlenje,
ki elbukik, ordít és újra vágat,
viszi a szél, viszi a víz, viszi a tűz, viszi a
[föld,
de Hitetlen Tamás mindhalálíg.

CSIPKERÓZSI ERŐS VÁRA

ez a föld,
oly mindegy: alszik vagy kiált,
csak a bolond jajgat itt
és akit bottal vernek,
nincsenek bízó holnapjaik,
nincsenek tettes tegnapjaik,
csak iszonyú álom-csonkjaik vigyorognak
az éjszakában;
jaj, annak aki vesztire idetévedt,
égő világ fagyott végibe,
ha meg nem szokik,
meg nem szokik,
irgalmatlan itt veszik,
szép kövérré elhízik,
kicserélik kezeit,
kivájják a szemeit,
a hangját is átszerelik,
nyársbahúzzák volt-lelkit,
asszonyát elszeretik,
eladják testvéreit,
a lábáról is leszedik,
jégbehűtik láz-kedvit,
bánatát megégetik,
örömét olcsón megveszik,
s ha álom gyermeke születik,
eljönnek erény-pecéreik,
megfojtják, felnégyelik,
a havas éjbe kiteszik
és ha feltámad: doronggal lesik.

Ó, uram, irgalmazz nekik!

ANATÓMIA

Ez az én fejem,
ez az én szemem,
ez az én torkom,
ez az én kezem,
ez az én lábam,
ez az én gyomrom,
ez az én tüdőm,
ez az én ágyékom,
ez az én erőm,
ez az én hitem,
ez az én bosszúm,
ez az én jószágom,
ez az én félelmem,
ez az én bátorságom,
ez az én örömöm,
ez az én gyászom,
ez az én könnyem,
ez az én ünnepem,
ez az én szerelmem,
ez az én kincsem,
ez az én múltam,
ez az én jövőm
és a mellem közepén,
hol jégben, holt tűzben,
örködik a szívem.

A BECSÜLETES LIDÉRC

Reggel,
ha felébredek,
már Afrika napja süt le rám
és Európát nem láttam soha.

Dühös, gyilkos robotot végzek,
hajót vontatok, vizet hordok
égő levegőben,
madarak itt nem szólnak hozzám,
férgek és hőség a társaim,
a mellem vad, zakatoló malom,
és nagy fekete füleim vannak,
mint néger isteneknek.

Vasárnaponként részeg zsákhordókkal
kártyázom és verekszem,
a szeretőm rossz szagú, erős szajha
és míg alszom mellette
a pálinka jószágos mámorában,
lehúzza a nadrágom
és elvgája a torkomat.

HÚSZ ESZTENDŐ HÍDJÁN

Úgy beleszaladtam a tengerekbe,
csak a halak látták és az ég,
ki őrzi a szerelmes szíveket.

Előre nézek és szembe
és föl a magasba,
ma nincs megállj és nincs pardon,
a lelkem hétfelé szaladt,
jöjjenek hát a varjak és a jóbarátok,
ollójával nyirbáljon
mindenki belém,
halljátok, halljátok,
utolsó, rossz kalóz vagyok,
ki megloptam a vízbefűltat is
és megütöttem a szeretőmet.
Ó, aki szeret, az így szcressen,
aki követ, az így kövessen,
én nem tagadom meg magam
és áldom ezt a hóhérvárost,
áldom, amit elvéreztem,
a sok hősi hűhót semmiért,
a szép, szerelmes zord időket
és barátságom, a Góliátot,
ki egy májusi délelőttön
csukott szemekkel átsétált
húsz esztendőm arany hídján.

Ó be csudálatos,
csudálatos is lesz még egyszer,
hogy én ilyen nagyon utálni tudtam,
hogy én ilyen vadul remélni tudtam
és a halálért üzentem rémülettel,
ha meglepett a szerelem.

KURUC KESERGŐ 923-BAN

Nekünk a városok hiába hazudnak;

itt mindenkiben hangosan kakaskodik az önérzet,
az éhenkórász szeretőről, autóról
és milliókról álmodik,
a vert népek egyre aranyukat siratják,
felfegyverzett hullák masíroztak a paloták közé
és az asszonyszívek vészharangja
most a fészekért bimbamozik riadtan.

Nekünk a városok hiába hazudnak;

némelyek mérföldes csizmával már a
[XXII. században
kalandoznak,
birkóznak a Marssal és a nap felé törnek,
míg itt vérszegény világnézeteket dadognak
[a szájak,
ünnepestén gyertyát gyújtanak,
új ruhában járnak kéngőzös, avas hittel,
a huszonnégy órából átbóbiskolnak tizenkettőt
és mirákulumot sikolt a hisztériájuk,
ha lomha vérükben megmozdul az erő.

Nekünk a városok hiába hazudnak;

a szavak vérét és zamatját fajankók szüretelték le,
– a létrát alájuk mi tartottuk –
üres zsebbel, üres szívvel most szépen
sorba állunk,
az esztendőök boros tömlője

egyre savanyúbb örömeket
csurgat a földre
és jómagunkat alázatosra görbesztett
a kétezeréves várakozás istenre.

CSÖNDES NYÁRI VALLOMÁS

A kávéházba besüt a hold
és a történelem átrepül a fejem felett,
mint a labda,
ma erős vagyok én,
ma minden vagyok én,
ma bennem futnak össze a világ vasútjai,
a távírók és a remények.
Pajtáskám, ne nézz a szemembe,
átlátok rajtad, mint az ablakon
és elgázollak, ha nagyon szeretsz,
szerelmi ügyekkel most nem szabad
bíbelődnöm,
az élet ma véresebben és vadabbul
forr a mustnál
és én kinyújtom karjaim az eljövendő
[szekér elé,
amely a fiainkat hozza,
akik eggyel ismét előrébb lesznek,
többen, több parázssal szívükben
és nem néznek vissza rám,
aminthogy én se nézek vissza apámra,
aki rossz lábával tegnap
valahol elmaradt tőlem.

NEM SZABADULSZ TŐLEM

Ó, csudálatos élet,
minden kínra új kín hull, mint a
[hópehely
és én porbarogtam a szerelem előtt,
mennyi erő, tűz, égés és mégse akar
ránkvirradni,
valami nagyot kéne tenni Érted,
akármi, rosszat, hitetlent,
de álmélkodtatót
és szívárványt lopni a szemed alá,
hogyan felfrissüljön minden eljövendő
[bánat.

Kergess csak,
kergess szemmel, szóval,
szerelemmel,
Te vagy a motor mennem,
fék, sebesség és mindig hajrá,
izzó, fájdalmas, láthatatlan
és drága-könnyekkel vásárollok vissza,
ha kiszakadsz belőlem.

Hiába dac, hiába értelem, hiába menekülés,
nem szabadulsz tőlem,
kereszted a csókom és
örök, hangos halotti mécsed: a verseim,
s ha megkívánlak
– hol sok szép kicsi halottam fekszik –
az emléksírból is kiáslak,

mert Te, én,
akármilyen messze, mégis együtt,
csókon, halálon, testen is túl
és olyan megnyugtató, hogy mikor este
felnézek a holdra,
tudom, hogy Te is odalátsz.

ÚJRA TOVÁBB

Koszorú 1. számú szerelmem koporsójára

Kis állomás voltál az életemben,
pipiskedő bakterház,
egy perc,
amely mellett csókkal elszaladtam,
Te csak meglóbáztad asszony-lámpásod
az égő expressz előtt.

Nem érdemeltél, nem is tudod, hogy vesztettél,
pedig majd kisiklottam érted,
fényt hoztam, örömet, óriás ígéreteket
és bő fiatal esztendőim dobtam lábaid elé
szerelmi sarcul,
ó,
gyűlölöm a nyakad, a szájad,
mert ilyen magasra dobták a vérem,
szégyellem árva lelkem is,
mert Téged kerestem társul az egyedülvalóságban,
be ugyanazok vagytok százezer éve,
sokszor megénekeltek, sokszor megátkozottak,
lesipuskások a vágy galambpiacán,

ötletek az őrjítő mágnes
és az ég, a föld, az ágy
szemetekben mindig rózsaszín.

Ez a fekete város adott Téged
és ez a fekete város nem enged,
itt lányasszonnyá udvarolnak minden szüzet
az ezerholdak, boltok és paloták
és hiába áll tótágast odakünt a holnap,
Te nem hallod az új ember hívó üzenetét,
szemedben a jóllakott vakság kövérje,
szádban törpe szerelmek íze tanyáz,
kis kerülőkkel csak szegény-magadig jutottál
és mikorra csitult vérrel,
hervadt szelídülten
még egyre hátrálsz csip-csup miértek országútján,
én már halahol messzi járok
s Te csak nézel utánam az éjszakából,
mint bémész földi ember ámul
az elérhetetlen csillagokra.

NÉGYSZEMKÖZT ÖNMAGAMMAL

Ma ismét nem jött, holnap se fogom látni
és mégis mindig előlről kezdem.
Arcok szaladnak el előttem,
van, aki megáll, bámul és rámnevet,
aztán tovább siet a fekete rengeteg felé,
amelynek még sohase mertem a végére járni.
Ez lenne ő? – kérdem hangtalanul
és mélyen a szeme közé nézek
és amikor senki se felel, én is mosolygok,

meghajtom magam és bókolok.
Néha cirógnak, néha oldalba rúgnak
és néha eltévedtek találnak rám, akik szeretnek.
Ilyenkor hangosan felsír bennem a vér
és ők meghökkennek és visszaneéznek rémülettel.
De ez nem én vagyok.

Csodálkozom a vakságukon,
hogy így összetévesztenek önmagammal.
Azóta mások is kerültek az utamba
és egy percre sokszor megálltam,
csak azért is.

A legtöbbnek ugyanolyan fiatal arca volt
és a nyaka is épp olyan drága ívben szaladt el
a vállaira, mint az övé,
megcsókoltam egyet
és a szája épp olyan jóízű volt, mint az övé
és a szégyenkezése is ugyanolyan megható volt,
de hiába ültem lábaihoz,
hogy elborítson a tűz és a sírás öröme,
csak hideg maradtam, mint a téli este,
nem mozdult meg bennem semmi
és nagyon mulatságosnak találtam, hogy arab
meséket olvassak most fel, mint a

[rabszolgák keleten,
inkább számolni kéne: egy-kettő-három
és ekkor világosan éreztem, hogy ő meghalt,
talán meg se született,
talán csak muzsika volt az egész,
vagy álmodtam, amikor a hold nagyon rámsütött,
igazán nem is volt fontos,
nem is kellett,
nem is hiányzott,
de jólesett kínozni a kedvem
és hősi halálra gondoltam,
vérré és csókra,

nagyon boldogtalannak hittem magam,
fáradtnak és gyermeknek,
akit meg akar fojtani a vásott, buta júliusi éjszaka,
éppen most, amikor ő valahol a közelben
perzselő testtel fekszik az ágyán
és arra gondol, hogy holnap, nem, meg ma, igen,
az éjjel
eljön hozzám a kihalt városon át,
kezét a kezembe adja, mint a kulcsot
és egyszerűen csak ennyit mond:
itt vagyok.

KÍSÉRTETEK

Az utcák fölött kesernyés gőzök szálltak.
– Ősz, ősz, ó, életem – mondtam a végtelen
haldoklástól érzékenyülten, amikor hirtelen vad,
egyetlen rohammal rámtört, körülzárt és letepert
a vurstli harsány csinnadrattája. Szent isten, hiszen
ősz van, köd van, nemsokára itt a tél, az ágakon
már varjak gubbasztanak fekete miseruhában, mint
kispapok, mit keres itt az ébresztő, vidám muzsika,
a tavasz nótájával? Ez az együgyű, szamar dallam
a fiatalságé, az én indulóm, mikor még lány volt
az oldalamon és sok, sok piros vers nyüzsgött
körülettünk, akár a gyerekek.

Ta-rá-rá-rá-á-á-tu-hu-li-ó-ó-ó...

Úgy belekapott a szívünkbe, te jóságos ég, milyen
angyali pillanat volt, én biztosra vettem, hogy
örökké tart, a dal is, a lány is, az élet is. Tegnapom
se volt, csak mám és két nyugtalan karom és én
nem akartam emlékeket.

Tudtam: a csontjaimból majd enyv lesz, vagy gomb,
kisdíákok játéka, késnyél, mellyel ölnek, vagy
méreg, bágyadt szerelmek fűszere, minek nekem
a csöndes temetési nóta? – és nem futottam el.
És ma múltam van, akár a vidéki asszonyoknak,
emlékeim, mint az öreg süket halkereskedőknek,
tavaszok sorakoznak hátam mögött és én nem
merek hátranézni.

Ó, kapj fel a hátadra életem és fuss velem odébb
lélekszakadva, itt nem maradhatok egy percig se
tovább, minden szöglet harapós kísértet, minden
órákongásra rémülten felsikolt a szívem:

Segítség!

Három év alatt öreg ismeretségeim keletkeztek,
bizalmuk van hozzám a rőföskereskedőknek,
borbélyom van, kávéházam, szeretőm, szabóm és
saját házmesterném;

láttam házakat összedűlni és felépülni,
embereket meghalni

és új nagy szemekkel gyerekeket felcseperedni,
akik az én győzelmeimben születtek.

Azóta elmúlt a nyár is és azóta kiégett egy szívem,
két villanykörtém, elnyűttem három ruhát, négy pár
cipőt, nyakkendőket, ingeket, temérdek jóbarátot
és nőket,

akik közül édesanyám egyet se ösmert.

Letagadtam és kiséprűztem magamból édesanyám
nevető istvánkáját, pózoltam, csereberéltem és a
lelkemet fogtam be rossz igáslónak, hogy kibékítsem
a gyomromat.

Mars vurstli, őszben tavaszi muzsika, emlékek és
hazugságok, rajtam már nem fog semmi jószág,
ravaszság, átok vagy szerelem, nekem nem kell
bágyadt őszi fájdalom és ne jöjjön utamba

irgalommal senki:

kemény és önző vagyok, mint a tövrény, mérges
fakereszttel a szívemben, barátokon és szeretőkön
nem segíték
és ha csodatevő lennék,
nem támasztanám fel a halottakat.

A VONAT ELMEGY

Valaki holtember bánata szakadt a városokra,
naptárunk a sárga falevelek
és én nem ígérhetek semmi többet vásott álmaimnál.
A fák tetején madárfészket lóbáz a szél tömjénes
füstölőként, ősz van, hideg
és a nyár úgy hal meg, mint fáradt koldusasszonyok,
vak, borongó rémülettel a szemében.
A gyászokcsik után nem sír senki,
csak az őszi csönd baktat nesztelen léptekkel,
lábujjhegyen a nyomában
és a messzi hegyek árnyékából már elindultak
értünk az új viharok.
Most még jó kiönteni a szívemet és mosolyogni,
ha fú a szél.
Mellettem vagy és énekelsz,
de holnapra talán egész egyedül maradok,
jókedvű óriásokkal és szomorú kéményseprőkkel,
akik létrájukban hordják a szerencsét és fehér
foguk alatt a boldogság tanyázik.
Most még hiszem: Te minden.
De az állomáson már vár a befűtött vonat a déli
napsütésben.
Milyen diadalmas és fájó:
síp és kürt szól és dobpergés, mint a kivégzésnél,

egy kéz csókot dob,
egy kéz zsebkendőt lenget,
sírás ugrik ki az ablakon, ami azt mondja: a tiéd
          vagyok, mert elfutok tőled.

Aztán már csak a vonat füstje látszik,
gyászfátyol a nap körül, meredt üresség és ragyogó
semmi, és míg kifosztottan állok a fák tövében,
mögöttem már új vonat elé sípol és harangoz a
          fekete állomás.

FEKETE MAJÁLIS

Toronyban rám harangoznak,
ajtóban értem gyülekeznek
halottasnépek,
az a fekete ünnep az én költözésem,
az óra eláll,
maskarám lehúzzák,
fejem körül a nők sorakoznak,
jobbról, akik az enyémeek voltak,
balról, akik az enyémeek lehettek volna
és sovány lábaimnál
a jó és közös barátok
liliommal;
könnyek peregnek és fáj az idő nagyon,
az este eljön majd ma is,
mint tegnap is befutott idejében,
s minden olyan reménytelen,
akár az élet,
pedig én még alig voltam fiatal,
lehetnék még vidám erdész, dolgos tanító,
bölc s koldus, vagy keserű költő is;

ha muszáj,
miért legyek éppen angyal?
és a langyos csöndességben felülök a koporsóban,
mindenkinek pontosan visszaadom
a bánatát, koszorúját, könnyeit
és így szólok szerényen a paphoz:
„Kérem szépen, én még nem vagyok temethető.”

KI LÁTJA A HÚSZÉVESEKET,

lelkük boszorkányfüstjébe ki nézett,
strázsát ki áll a holnapjukért,
egyet-dorgáló bátorságukra ki büszkélkedik,
és csikó-kedvükre,
ami toporzékol a hétköznapok istállóiban,
ki érti a hetyke hiúságuk,
a robbanó vért az ereikben,
vad, csahos éjszakákon ki leste őket;
veszett éji sírásuk indulóján ki perdült táncrea
és ki vérzi szemük alatt a vágy kék jeggyűrűjét?
Ó, mennyi rém vadítja itt az indulót!
törbecsalják vakutcák, vakvermek,
suta szánom-bánom szerelmek
és örömtalyigájuk sokszor felfordul az árokszélen,
mégis:
az irdatlan félhomályban ők a hősi fáklyák,
éggő pipacsok a fekete virradatban,
az égigérő bambaság keresztútján
vidám kötötök,
Babilont bontanak, Bábelt építenek
és kövér, buta asszonyokat szépít madonnává
sovány siheder-álmuk.

A VÁSÁR

mindig esemény volt az életemben,
akár a karácsony vagy az árvíz,
mikor tatárjárásként völgybeindultak
[a hegyek.

Ez még a szélcsöndes békeidő,
a sátrak közt tolvajok osonnak
hosszú kezekkel, nesztelen,
mosolyognak vagy a lányokra néznek,
akik a bábosnál szívet esznek mézzel;
túlhan,
a korlátnál öreg parasztok veszekednek,
barmok bőgneek s gazdát cserélnek
és a nap
csendőrszuronyok árbocán horgonyoz.
Hetyke tollakkal a békére vigyáznak,
vastag, véres szájuk mindig
füttyre és szitokra áll,
és messze elkerülik őket a cigányok,
akik a temetőhídon át jönnek
széles rajvonalba,
teknőt árulnak, fehérét,
benne kövér kisgyerek,
mi tudtuk jól: lopták
és vad kiáltással szöktünk,
ha feltűntek a faluvégen.
Ismertük őket,
ludat és gyereket oroztak és
szívük mélye a legsötétebb Afrika,
éjjel a föld alól bújnak ki, mint a sáskák,
a falat kivájják,

kezükben egykettőre ott a kés,
mely elvágja a lármázó nyakát
és mondják, akikre holdtöltekor rálehelnek,
rút varanggyá változik menten.

VAKOK

Én nem tudok egyszerűt énekelni
a vakokról,
hétalvó szemükkel ha rámnéznek
ordítva elfutok:
segítség!
irgalmas pokol, ki ezt a hályogos kint
rájuk húztad, mint a sapkát.
Észrevetted már, kékszemű pajtáskám?
ők a földön nem a földön járnak,
mégis, az utcán
milyen bátran kocognak tova,
orruk a kalauz,
napjuk a hold,
mécsesük a görcsös vándorbot
és beszédes ujjuk hegyével látnak,
szivárványok és égi nyavalyák
őket már nem kápráztatják,
pirosnak, zöldnek nem örvendenek
és a nappaluk mindig egyformán fekete,
csak jönnek-mennek az örök éjfélnen,
elátkozott hajók,
pillájuk véres szemfedő
és isten néz ki sanda szemmel
meredt üvegszemükből,
a túlvilági ablakon.

MEGHALT EGY ÖREGEMBER

az álmos udvar betelik temetésszaggal,
testvérekkel, pappal, fiúkkal és unokákkal,
roppant feszültségek ernyednek alá rétegesen,
mint a rózsalevél,
valakit visznek az utolsó útra,
napfény, pompa, utcamoraj, csend,
az orcákon az áhítat szeplői ülnek,
de nem történik semmi,
az öregember hallgat csukott szemekkel,
kinyújtózva – illendően – fehérben,
súlyos könnykoszorúkkal elcsöndesedett

[mellén,

négy szál fekete deszka között az isteni roncs
a halál csókjával homlokán,
ő a mindentudó öregember,
de nem árul titkokat,
asszonya lányarcát, lánya gyerekarát
úgysem adja már vissza senki,
birkózó kedve egyetlen vad görcsbe fagyva,
tátott szájából a halál savanyú parfümje árad,
a szakálla borostás-szomorún kiütkezött,
az állkapcsát már lopja az enyészet,
nem lát semmit,
nem hall semmit,
nem érez semmit,
süket fejében faggyúvá dermedtek a csillagok
és míg a szörnyű tetemben mindenki őt kutatja
elszorult torokkal,
ő már rég
ott repes az unokák vidám szemében
és folytatja önmagát örökegy

[halhatatlanságban.

GLORIA MUNDI

Én láttam a szegény klozetosasszonyt
a szeretőjével holdas este,
kutyusok ugattak a palánk mentén
és ők ölelkezve mentek
a hídon át.

Hol ádáz csatákat vívnak szép
boltoslegények,
ott ül mindig a biliárd körül,
övében kulcsok zenélnek,
mint a börtönőrnek,
köténye kék, szeme karikás
és vad tréfákat űznek vele
öklömnyi pikolók;
reggeltől estig ez az ő élete,
a nagy tükörben
zajlik le előtte a délelőtt, a délután
és félszemmel örködik, hogyha álmos,
és ha jó a forgalom
s a szennyes pénzhalom dombbá
[dagad ölében,
megkávézik csámcsogva boldogan.
Záróráig így majszol a füstben, lesben,
a jóízű falatnál rengő combjára csap
és szétterpeszti kéjesen lábait
a zsongító melegben,
éjfélkor eljön érte bivalyfejű barátja,
akivel kasszát csinál, pénzt felez
és magához vonja
szétömlő, gazdag szerelemmel,
ó, mert a klozetosasszonynak is van
[szíve,

rongyos kötője alatt dobog láthatatlan,
fáradt, mint az üvegházi virágok
és jóságos, mint a Szűz Mária.

TÉLI TÁJKÉP

Idegen város alján, reggeli dériben
[láttam a Dunát.
A hidegben zászlók ültek a víz felett,
korom és füst kavargott
és vár ugrott ki a hegy mögül, mint
[a dárda.
A nád még aludt vadkacsákkal az ölében,
gémberedett matrózok hajót mostak
hideg örvények között,
vadmadár árnyékot vetett rám
és én álltam partján a szent-arcú víznek.
Repülőgép, híd és az ég
karcsú íve:
egészség, ugrás, izom,
ó, ez a legégibb esztétika,
borulj le, lelkem, áhítattal
a nagy folyó előtt,
amely üvöltő országokon csavarog át
békességgel,
most szakadatok ti gátak,
omoljatok falak,
hulljon a hó szakadatlan
és az alvó várost álmába fojtsa meg
[jégkarjaival
a vad északi hóember,
a tél.

A FEKETE SZŪZ

Székely Imrénék

Este beszélgettem a kanálissal,
döglött patkányt
és csecsemőt görgetett méházva
s én álltam partján az egyszerű víznek,
dögvész és millió rondaság úszott méhében
iszonyú illatokkal,
ez a halál tömjénje,
benne az élet és rothadás szeretkezik,
amely ezerszer meghal és ezerszer feltámad.
A kanális testvére az óceánnak,
ő a száműzött folyó,
akiről mindenki tud, de senki se beszél,
vastag betonagyban alszik,
ismeri a hálósobákat és az utcák titkait
s éjjel oson át az alvó városon
gyászmenetként,
de vándorútján mégis eljut a tengerig,
a patkányokból és csecsemőkből
addigra finom zöld moszat lesz,
gyöngyház, csiga vagy hal,
amely vígan szalad a sós hullámokon
és a fekete szűz majd büszke hajókat
[segít,
kenyeret ad,
iskolát, ruhát, napot
és emberré nevel apátlan gyerekeket.

HAPTÁK!

Most csöndes verklek zenélnek róla
a bordélyszarkokon
és málészájú barátok hintik rá a tömjént,
ki hozta? ki látta? merről jött? nem tudja senki,
vad rikoltással egyszer csak a szívekben termett
és reggelre a börtönajtókat vörös krétával
[megjelölte,
részeg favágók találkoztak vele hajnalban,
amint rosszlányokat cepelt a karján,
kiknek szentjánosbogárként ragyogott
arcuk a szürkületben
és szédült harangok sorfalán át
dalolva mentek a város felé,
másnap már számlálatlan életeket vitt
a tarsolyában, mint az isten,
szeméből a halál parancsolt
és gépfegyverek lármáztak vigyorgó fogai közül,
melyek sárgák voltak,
akár a tömegsírok meszes gödrei.
Hapták! tízmillió bűdös hulla,
kiket azóta már rég felszívtak a barna mezők
és a májusi fák gyökerei
és lombbá váltatok, kenyérré, virággá,
[cserebogárrá,
tisztelegjetek Fláború úr előtt,
kit kengyelbe segítettek nemzetiszínű
[néptanítók
és benzinnel fűtött csendőrszázadosok,
ó, induljatok tüntető körmenetre,
mint a sztrájkolók,
vitéségtekre spárgát kössetek és apró kerekeket,
lyukas melletek legyen a jajgató zászló

és köpjétek szemközt drága fiaitokat,
akik véretek malterjából ezüst házakat emeltek
és égigérő kínjaitokat
eladták rossz tollkereskedőknek.

AZ ÉGI MADARAK

Nagy ködtornyokban hálnak ők,
mint a harangozók,
esti bölcsőjük muzsika, nem harcos
harangszó,
szívük szökőkútjából édes vér csurog
és méltóságos verslábakon sétáltatják
szerelmes kedvük,
a régi madarak már sorra
megdőglöttek,
csak egy-kettő maradt itt a porban
csonkán és esdekelve
a könnyező bádogkrisztusok alatt,
irgalmas fekete bunkó mind,
halott szemekkel, fagyott hittel,
torkukat mérges kérdőjelek csiklandozzák
és istennel beszélgetnek éjfélkor öreg
[hidak alatt.

Ó, irigylem az ég madarait,
fehér tollakkal és arany szemekkel
méri az eget,
a földre csak utálkozni járnak
és a napba kocsiznak
ha fáj a szívük.

A FAVÁGÓ METAMORFÓZISA

Az erdőszéli hársak tövében haldokolt véres mellel
a favágó, akit leterítettek a fák.
Fenn magasan finom illatok úsztak, katonák
masíroztak át énekelve és a zöld egészségtengerben
az élettől búcsúzott a süllyedő sziget.
Először az anyját látta kilépni a csonka fatörzsből,
amelyre zúzott mellével ráborult,
de szép sorjában megjöttek a többiek is, mint a
balladákban, és jajgatva megosztzkodtak:
mit még suhanc korában ütött belé, anyja
a konyhakést vette vissza szívéből,
apja könnyek közt húzta ki torkán a rozsdás
baltát, amelynek nyele kivirágzott,
gazdája tölcsért szúrt gyöngéden a hóna alá és
felfogta drága vérét, az aranycsinálót,
míg barátja, a csöndes pék fehér pereceket akasztott
le nyakáról áhítattal
és legvégül jött talpig zokogásban
felesége, aki gyerekeket emelt ki az ágyékából,
szökéket, kövéreket, mint az angyalok,
könnyei belesurogtak a haldokló szájába
és a könny és a vér dühös patakká összefolytak.
A favágónak a mellén már átpiroslott a szíve,
látomásai voltak és nagy halotti erővel ellökte
magától az asszonyt a fűbe,
mint valamikor régen egyszer, szerelmes játékból
és érthetetlen szavakat mormolt,
talán imádkozott, talán káromkodott, vagy nem is
gondolt semmit,
csak farkasszemét nézett meredten az égő nappal s
míg az égi isten hideg perzseléssel kiitta szemeit,
az orrára egy vidám kis zöld tücsök szállott,
a füvek, a fák és az élet dalát énekelve.

VÉGRENDELET

Milyen szép életet is diktálok majd benne
a fiamnak;
lányokkal, boltokkal ő már nem vesződik,
lelke egyenlő a földdel és a nappal,
mint apja a papírral
és barátai kizárólag szabad vadállatok.

Ó, én nem csodálkoztam sohasem azon,
hogy a tehénnek szarvai vannak,
míg a lónak egy sincs
és ha az állatok beszélni tudnának
én szívesen társalognék velük,
mert az ő szelíd nézésükben ott forrong
a gondolkodás ősi kezdete.

De a fiam már érteni fogja a jeleiket,
nyögésüket, örömeiket
és esti panaszkodásukat az őszi tarlón,
farkascordákkal együtt siratja
a holdtölték halhatatlan bánatát,
kígyók és nyulak lesznek leghűbb testvérei,
élete szüretel,
fa tetején alszik
és az erdők alatt csapdát állít majd
az emberek ellen.

SZÁMOZOTT VERSEK

1. A szeretet örökmécsese lobog
az ujjaim hegyén,
zengő kürtöt kovácsolok a tenyeremből
és fúvom harsányan a mezítelen városokon át:
hol vagytok?
a szívem karóbahúzva lóbázom felétek,
mint néma őrház piros lámpását a vonat előtt:
az élet ellen nincs orvosság,
menni kell, síró ember, ha még úgy fáj is,
valaki felszaggatta a sárkányszemű sorompókat,
menni kell tovább,
senki se kutassa miért,
az évek elrepültek a griffmadárral,
nagy fekete magazinokat strázsál
a hegyek púpjaiban a Halál,
akasztott emberek fekszenek keresztben az utakon,
de nem szabad soha megállni,
csak hadd bömböljenek a halálraitélt éjszakák,
én tudom, hogy nemsokára ránkköszönt a
kilencedik hónap,
harangkötélre már felakasztotta magát
az utolsó síró harangozó,
az égilajtorják kigyulladtak és
Krisztus átállépett száraz lábbal
a vérző, rőt dombokon.

2. A keresztutakon
bebalzsamozott örültek toboroznak az életnevében,
fehér csillag ég a homlokukon,
ők az eltévedt húsvéti bárány,

baltát és imakönyvet árulnak
és szívük vészharangját kongatják félreverte,
ha üstökös csóválja farkát az angyaltapétás
[égbolton.
Most még rosszmagukkal csatáznak
[jómagukért
és biztatják egymást a futó felhővel:
holnap holnapután kiskedden,
az egyik keménytorokból harsonázza
a négy égtáj felé:
Univerzum! Európa! területi integritás!
a másik pincegádorból bárgyún,
[penész-könnyekkel:
fiam lányom kenyér
és mind fáradhatatlanul sűrög-forog,
tesz-vesz, hadonáz,
reggeltől estig toronyszobákból gereblyézik
a nagy ködmezőket,
toronyszobákban halmozzák
kurta napjaik aranyzsákját,
a világ satakait fényshórákkal őrzik a
[toronytetőkön
és nem látják kövér szemüvegeiktől, hogy
a tornyokat régen átfűrészelte az idő
a baglyok is kirepültek,
ma, tegnap, holnap
kiestek a térből, akár a csikófogak,
égig nőttek az almafák
és a háborgó szagos földeken
értük van, rájuk vár
ötezer-éves meddő sóvárgásban
az elárvult élet.

3. Adj kezet,
hogy egy láncszemmel ismét teljesebbek legyünk,
a nagy dühök ideje érkezett el,
ne várj jeleket a májusi égre,
a csudák mindig a föld alól jönnek,
hát nem érzed az éjszakák forró lehetét?
új patakágyak szomjazzák a véred,
bőrödre alkusznak vidám boltosok
és éhes dögök ólálkodnak a kerted alatt,
szedd össze cókódok és őrizd a házad táját,
csak magadra számíts és asszonyodra,
isten könyöke mögé bújtatta szemeit,
most
szaggasd fel a siralomházba futó síneket,
utoljára fekszik elibéd ennyi fiatal élet
pallónak
a vérgőzös vizekre,
planétás homlokod cepeld a verőfény szitája alá,
hajad tépett győzelmi zászló a sós májusi
[szélben
és melled dobján verd a riadót szakadatlan:
légy résen!
túl a hepehupás ösvényeken nyitva van az
[aranykapu
csak rajtunk áll és a
fehér-fekete
igen-nem
ő, te, én, ha úgy akarjuk!

4. Májusi este kiültem a csillagok alá,
nagy vörös szív volt a hold és szerelmes lányok
égték a gyepen,
ó be irgalmas is a halál cirkusza, a rőt

bánatok megbújnak a sikátorokban, akár a gyilkosok,
ma még csók bágyaszt és öröm a csók,
akár a tánc, de kelten a fekete felhők mögött
már elindul a Holnap,
ki látja, mit hoz a szorgalmas rém, árnyéka
mindig az árnyékom nyomában jár és égigérő
fájdalmak sátra a takaróm,
a lázas szemeket ki veszi le rólam
és a szép örültek aranyfogait a számról,
ó, az édesgyökeret rég kilopták a nyelvem
alól, a halál keze ül a kilincsen és féktelen
örömeim eladtam, mint Józsefet,
pedig tudom, nem illik hozzám a szomorúság,
vannak, akik mázsás tizenhármassal járlák
az elveszett új ösvényeket
és a föld alatt szomorú vakondokok, bibliával
és tetűvel és
mégis reménykedve
és Erzerumban ötszáz halott fekszik kinyújtózva,
véres békességgel, mint a jótestvérek,
árva tolvajok, bankárok és költők szamárkórós
glóriával a homlokukon, földnélküli Jánosok
parcellával a hátukon, katonák, okleveles tánc-
és illemtanárok,
kutyák, szamarak és kisgyerekek
most mind kéz a kézben masíroznak a tejúton
raportra
az istentelen mennybéli öregúr elé
és napraforgós tenyerükön boldog alázattal
viszik áldozásul harminckét és fél dekás makulátlan
szívüket.

5. Én most a tó partján élek, jó nádi halak
és rossz nádi emberek között, mint a száműzött,
reggel a nappal ébredek, rigóval, erdővel
és kacagással,
bolond vétségek nem tüzelnek,
nagy dühök elillannak az esti csöndességben,
egyetlen óriási tüdő az élet,
fű, fa, erdő, zöld és minden zűrzavar fölött
ott horgonyoz a nagy kék vízesés,
ó, be jó is álmodni látni,
kiket annyiszor megsirattam volna,
kiket annyiszor megöleltem volna,
holtak, új holtak és fájdalmas szeretők most
mind fáradtan bandukolnak kézcsókra a vízén át
és a zaklató nyugtalanságok is elültek,
minden napom változatlanul édes,
de éjszakánként, amikor égő fekete vonatok
rohannak keresztül az alvó erdőn,
hallom, hogy valahol a túlsó partokon
összedobban Európa három szép beteg szíve:
Moszkva, London, Róma
s én az ágyammal együtt szaladok utánuk
és mint megannyi kósza sárkányt
rájuk kötözöm nagy, aljas csatákon elhullott
vágyaimat.

6. Halak nevelője,
tó,
esténként együtt hallgatunk az összehajló fák alatt,
itt nem kell más prédikáció,
a legszebb csudálat csöndben lenni,
mennyi mindent mond a tó!
ő a dal, ritmus, szépséges szegénység,

gőzöst és kalózt sose látott,
kevély halászok ülnek a vizén,
hajnalban vándor rucaraj a riadó
és biztató örömcsovák gyúlnak ez esti békadalban,
ó, minnek nekem a tegnapi lányos bánat,
béke veled, én életem,
a part ma vérző csipkepart,
almafák és szerelemfák
és a bokrok mind-mind táncterem,
hol ájult táncot jár a vér
és a tóból rámkacsintott a hold,
az örültek csöndje kuksol a vízében
és a vízből feljöttek régi holtak,
megannyi álmodott asszonyarc,
a szájuk egyetlen véres folt
és meztelen testét mind felkínálja,
csókos, szerelmes júniusi este,
csak az isten állt lesben az égő csipkebokrok alatt.

7. Mindent öérte teszek, akit még
sose láttam és talán sohase fogom karomra venni
kis kövér gyerek-testét, hogy elringassam,
az élet parancsa ez és én az élet katonája
vagyok,
nem tud becsapni a vérem,
szép szomorúság öntötte el a szívemet, mint
a lassú árvíz,
ilyen tiszta lehettem, amikor megszülettem,
ki is nézett valaha a szívembe?
én alázatos, sápadt fiatalember vagyok,
a fegyencek és a kisgyerekek jóbarátja
és ha letagadtam magam, mindig csak baj
szakadt a nyakamba,

ó, isten szeme semmit se lát,
hiába loholtak örültek és keréketörtek
és a nagyszívű halottak is hiába bomlottak,
a jajveszékélőnek nem jelen meg égi jel,
barikád, vérgőz, tűz és ordító hajnalok
mind-mind új kenyérré érnek
és nem hullnak csókért több korai halálok,
de most még áll a kacagó trónus,
és vagyunk mindannyian egy álnok isten
tenyerén
és talán már holnap megöl a fekete sikátor,
a napjaim négyszögletesek és simák, akár a
márvány
és mint régen és azelőtt is mindig
este hazamegyek,
ajtónállóm a csönd, lámpásom a sötét
és ágyam szélén gubbasztva vár már iszonyú
szeretőm
a magány.

8. Csuhaj – mondta nagyon komolyan
a részeg ember,
amikor hajnaltájban hazafelé baktattunk a
csupasz utcákon és könnyezve belémkarolt.
A részeg ember eleinte gyanús volt előttem,
nappal mindig farkasbőrben járt és vérszagú
aktatáskával a hóna alatt,
de ezen az éjjelen, amikor a bor, mint egy
csendőr, szigorúan leigazoltatta, báránnyá vedlett
és a részeg emberről kiderült, hogy angyal.
Olyan nevetséges volt, igazán, amikor a
városháza mindenáron el akart gázolni bennünket.
Ő persze úgy tett, mintha józan lenne

és kikezdett a rendőrrel is, aki a gumibotját
vicsorgatta ránk, mint a műfogakat,

mire a részeg ember félelmében fel akart
mászni a sürgönydrótra, segítséget kérni az
Egyesült Államoktól,

végül is úgy szedtem le gyengéden a fáról,
aztán vacak nótákat kiabáltunk gyönyörrel,
az utcán éles cikcakkban mentünk, akár a villám
és a vonatról utasok jöttek, hideg, hűvös
fejjel, akik undorral néztek végig bennünket.

Az öreg, kofferos ortodoxok nyíltan kiköptek
előttünk, mint a hét főbűn előtt

és az összes felelőtlen juhászkutyák is mind
megugattak a művelt társadalom nevében,
egy cigány dideregve röhögött mögöttünk
és én úgy sajnáltam szegény józan cigányt,
akinek szabályos vekkerként működött az agya
és nem érezte a mámor nagyszerűségét,
amely szárnyakat adott a kiskabátunk alá,
mint a fecskéknek, kicserélte a rossz szívünket
és nagy, aranyos jókedvet rakott a mellünk
közepére, mint egy vitézségi érmet.

9. Riadót verek ma a békességed hátán,
rádordítok délben, vagy éjfélkor,
amikor legjobban érzed magad:
állj! ki vagy!
te sunyi, békés gonosztevő,
rendezett adóval és rendezett lelkiösmerettel,
min az egyház kövér áldása csüng,
én nem a holdat
és az istent hívom ellened,
ápoltd testeden tetvek,

bőröd alatt éhes kukacok építsenek alagutat
és a szeretőd melletted rohadjon meg
reggelre az ágyban.
Ó, ma még csak átkozódni tudok,
és a szívemből emelek barikádot,
ha rámtör az északi szomorúság,
eszem, iszom, szeretkezem,
esténként a kertek alatt bujkálok,
suszter-szabó-fotografus szomszédoknak
udvarolok nyájasan jóéjszakát,
s csak ülök a napok a fekete baldachinja alatt
pici testvéreimmal,
színvakok és nagyothallók,
néha ránkhajol egy jó szó,
cirógatás vagy átok,
alszunk
és ha vihar jön,
egymás kezét tapogatjuk a sötétben.

10. A kínjaim de nagyra nőttek,
lajtorján az égig szöktek fel magosra,
micsoda tűz,
micsoda tűz,
itt talán az ördög űz ocsmány játékot velem,
hogy sátánmaszkot húztam kedvemre,
félelmetest, marconát
és mégis számár gyerkőc maradtam,
tükröt csodáló érthetetlen;
szívem helyén jó tejsokoládé
és lelkem hozzá van nőve,
mint vízhez a hal,
a lomha, rozsdás, gonosz börtön
ikertestvére életemnek,

vagyok trónus, láthatatlan,
szem, száj, fül és erek a sápadt csontokon,
csigák, szivattyúk, szemetesládák
és nagyvárosi forgalom zajlik az ereimben
akár Párizsban, Moszkvában, Pekingben,
úgy zúg, épít és öl millió élet
és rossz, rothadt, fukar kosztón, felsőbb

[parancsra

én is csak élek,
szántok-vetek nagy földjeimen,
hó, hahó!
be jó is jó tüdővel a friss tavaszi szélben! –
és mindenki előtt gondosan újraöltözöm.

11. Valamennyiőtökkel találkoztam már
huszonötezer évvel ezelőtt

a Sós-tenger partján,
ahol együtt legeltük a messzeséget,
voltam kalóz, csillagász, úr és zsellér
s amikor minden hatvanévre megszülettem,
kis batyu lógott a hátamon
az őserdők és ősapák súlyos bánatával.

Most külön vagyok, egyedül,
nagybeteg állat,
gorillák együgyű szomorúsága nyomja a

[mellem

és meleg, kövér szavakat szeretnék írni
az egészségről,
a testem dicsérni
és nevetve átrepülni a hegyek fölött,
születésnap ajándékul
nem kell más semmi,
az első dadogásom úgyse adja vissza senki,

térdig véres iszapban állok
és esztelen tervekkel foglalkozom.
Néha jönnek erősek, bambák,
megállnak, összenéznek, megcsodálnak
és lúdbőrzik hátuk a rémülettől,
de van, aki meg se lát,
csak elmegy mellettem hétköznapi arccal,
mint a jószomszédja előtt,
akit ismer
s csak a szemeink köszöntik egymást
[emberségesen:
észak és dél.

12. Eztán már csak a mérföldek jönnek,
lehunytt szemekkel, égő sörénnyel,
ne adj isten utamba senkit,
két vékony karom két kalapács lesz,
rossz mellem óriási vért
és a lábam mérföldeket lép, mint az óriások,
a torz fintor és az ifjú ráncok arcomon
halálos drótsövény,
s ha ölni kell, hát ölök,
mindenkit én bántottam,
akiket becsaptam, azokhoz jó voltam,
akikhez jó voltam, azokat becsaptam,
oly mindegy, hogy kinek a mellén ér utol
[az isten,
én nem vagyok bús égi jelölt,
holnapra megtérek alázattal,
megfürdöm a napban, lehúzó betétes cipőm
és szép új ruhám ráfektetem az árokpartra,
az országúton csavargók várnak rám,
torkukban az élet gramofonjával

s itthon azt hiszik majd, hogy megöltek,
vagy eltévedtem a sok fekete tenyér között,
elgyászolnak
és míg vidám csavargóként járom az
[országutakat
megtalált testvéreimmel,
már csak emlék leszek, mint a tűz és a halottak.

13. Nyíljanak ki hát a málészájak,
mérges esti virágok,
minek ide a csöndes temetési nóta?
lakodalmat adjatok
és ha halni kell,
haljunk erővel,
jaj annak, aki hátranéz,
vagy a bokor mögé,
gyilkol és mérgez itt
minden óra
és homlokunkra az idő parancsokat rótt,
ó, gazok is vannak, akik bunkóra
[várnak
és szegény haldoklók piszkos ágyban,
ki meri mondani: nem
és ki meri nyugodtan lengetni
kedve keszkenőjét,
mikor a nap már
visszafordult keletről nyugatra
és a zászlók ma reggel
véres arccal földig hajoltak
a fehér barikádokon.

VAKEMBER GÁZVILÁGÍTÁSBAN

MI elhozta elébe a tarka mindenséget
két szép szemét tán golyó vitte el!
tán asszony vitte el! tán Isten vitte el!
MOST ül a boulevard fonó ölében,
az ívlámpa nem vakítja és nem a napsugár,
talpig gyászban telnek a hétköznapjai,
a vasár- és ünnepnapjai: Kezében harmonika
és játszik fájdalmas zenéket, amik
[belenyilallnak
a szívbe, mint a csalódás vagy az ütés.
. . . . ta-rá-la-lla-hó-o-ho-ho-hó! . . . .
és szakad a nóta, hogy szinte a melléből jön,
véres eső, amit még az anyja dúdolt
[megdicsőülten, amikor
először bámult a világba két csöpp szemével.
Ó, akinek kezében borospohár van, nem
tudja mi a szomjúság,
aki ernyőt emel a nap ellen és issza
a színeket, mint a coctailt,
de ez a fekete üvöltés a csontig éget és a
[láthatatlan
világ: rémülete tébolyult temető.
VANNAK rövidlátók, ókuláréval vagy
[csíptetővel,
ám mégis pislog a szemük, akár a
[szentjánosbogár
és hunyorognak, pislognak, ha viszket és jó,
de éjjel-nappal csukva tartani
és vaksi szemmel így ringani irgalom-hintán!
ó, iszonyat! emberek!
én megszoktam már a repülőgépet, a hangot,
amely dróton jár és dróttalan

és várom naponta az új csudákat,
de eláll szívem verése a torz Élő előtt,
aki az örök sötét vakablakában üldögél
és kínozzák égő látomások.
HOGY nem kíváncsi,
csak egy pillanatra is: milyen a föld, amelynek
hátán csetlik-botlik?
milyen a virág, amelynek illata elborítja?
milyen a felhő, amely sátort ver a feje fölé
és hogy milyen a kéz,
amely most épp a kalapjába hullat egy
pénzdarabot?

ALÁZATOS SOROK EURÓPÁHOZ

Egyik nap fut a másik után, úgy összetorlódnak, mint a falevelek őszi mézszárláskor, mikor november tattja Bertalan-éjét. Emberek, nézzétek, milyen erős vagyok. Vannak ostobák, akik csudavizet isznak a lelkük üdvössége érdekében és pilulákat szednek, hogy eltüntessék szívükről a szeplőt, de senki se látta még meg szomszédja szemében a Krisztust. Ez az őszi sár olyan marasztaló, akár reggel a meleg ágy, itt csudákat lehet tenni feltűnés nélkül, gyűjtogatni és ölni, csak a halál nyomában jár rikoltó dínom-dánom. Heje-hujával születnek és boros fejjel mennek az utolsó útra. Az életnek itt nincs indulója, csak a halálnak és a pénznek. Ó, hányszor megfogadtam gyűlölködő perceimben, hogy többé nem állok szóba velük, a disznófejűekkel, a bárányfejűekkel és a lexikonfejűekkel és mindig pacsizva kullogtam vissza, mint az illedelmes eb. Ugye, milyen nevetséges ez a szótorna, ez a sámsonkodás

ígéretekkel és fenyegetésekkel? Te tudod, édes X., hogy úgysem foglak fejbe ütni az utcán, sőt mosolygok és bókolok előtted, s csak a hátad mögött mutatok számárfület. Drága kopasz bácsika, irigylem az ön testhezálló pocakját, neje kellemét és leánykája hamvas báját. Igazatok van, ha rúgtok és boldog leszek, ha megveregetitek a vállamat. Mindenki ura a maga sorsának. Én láttam már a halált hívatlanul beállítani békés hajlékba, ahol az életre rendezkedtek be és láttam erőszakkal megidézve, mikor a faluvégi favágó, akit elhagyott a szeretője, bosszúból megfagyott a kedves ablaka előtt. Mert mi, férfiak parancsolni tudunk a halálnak, ha a nőnek nem is. Mit ér a roppant indulat, ha nem indul nyomában aranyeső? Oly fájdalmas ez a nyugtalanság, amely a lábujjam hegyétől a torkomig nyargal, a pokoli tűz, amely üvöltésre parancsol, mint korbács a cirkusz oroszlánját. Vannak városok, amelyeket még sohasem láttam és a ti jóvoltotokból nem is fogok soha. A kávéház az én váram, országom, színházam és kirakatom. A füst a délibáb és tudom: innen nem lehet felnőni a csillagokig. Itt csak a részeg ember ágál és a bolond. A világ a nagy komédia, amit én állóhelyről, lábujjhegyen bámulok. Hol az a boldog öröm, mikor komédiások jöttek a faluba és kigyulladt a sátor szeme, mint a hold? A misztikumok és csudák, melyek a szívemig értek? Hol keressem a lelkemet? Mindenütt nyoma van; nőben, írásban, földben, nap-sütésben, harangszóban, csak magamban nem találom. Erre járt, itt látták, itt hallottak róla, itt ölelkeztek velem, csak én, én nem tudom utolérni soha. Az idő is a ti hóhérlégényetek, szépen odavénit majd mellétek és leszek én is: zsarnok árulója a fiatalságomnak. A fiatalságomnak, amelyet ringyóvá aljasított ez az alamizsnás, alabárdos, nagyfülű város. Kí itt a mesék szegény-

legénye, akiért eljött a szüzi grófkisasszony, hogy megváltsa a vérével? Értem nem jön senki szabadító és én sem mehetek senkiért, hogy ölembe kapjam és kifussak vele a világból. Aki engem vár, azé a Csipkerózszi sorsa, vágódás és álom. Ó, szeretlek, világ, undok világ, gyilkos világ! Soványka karjaimba öllek, ó föld! Európa véres csatornáit és árcai ömöljetek belém! Tirádákkal köszöntlek, csörgősapkásan és arany-szájjal: ó világ, boldog vagyok, hogy belém törlöd sáros saruidat!

FALUSI FOTOGRÁFIÁK

Az almafa teherbe esett az éjjel,
oly szépek a gyermekei,
csupa kövér, mosolygó buksi fej
és a képüket égő pirosra mázolta be
keresztapjuk
a kedves égi piktör.

Az erdő utálja a gyümölcsfákat,
mint ahogy a meddő asszony gyűlöli
az anyát,
egész nap farkaszemet néznek:
a barackfa öntelten riszálja derekát,
a körtefa tüntetőleg hintázza
barna kölykeit
és a szőlő lábujjhegyen pipiskedve
kiölti csipkés nyelvét.
s! ss! sss! ssssss!
az erdő hisztériásan felsivít,
sivalkodva csapkod tömzsi karjaival

!!!!

és gorombaságokat üzennek
egymásnak a széllel.

A kismalacok elaludtak
a vályú mellett,
a tehén álmában beszél,
a kis lilik a bokrok alján hűsölnek
és a jóisten most harangozza a delet.
Ez a tizenkettedik óra.
Pajtás kutya a lábaimnál fekszik
jóllakottan
és a kéményen át lustán illan
a konyha lehelete.
Ó, a koldusfiú, akit az este
az árok partján láttam,
vajon hol ebédel?

Mit ér nekem a végtelen
és hogy vannak végtelen csudák,
tornyok, amelyek az égig érnek
és hogy porból
Embert gyúr már az ember?
oly egyszerűen élek,
mint törzsünk apja, Ádám,
újságom a mező,
villanyom a hold,
kávéházam az erdő,
reggel mókusokkal beszélgetek
és utánafüttentek a sárgarigónak,
hogy csudálkozva hátrafordul.

Az én tanyám az én váram:
megvéd tatártól, megvéd baráttól,
megvéd nőtől, megvéd esőtől,

béke az ajtaja, csönd a sövénye,
a boldog élet csöndje ez,
az Óceán fenekén nem lehet süketebb,
vihár előtti, világ előtti:
mintha csupa holtak lagnák.

